

קָבֵץ

תּוֹךְ הַנַּחַל

דְּבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאוֹת,
מְעוֹרָרִים מְעִירִים וּמְחַזְּקִים,
אֲשֶׁר מִתּוֹךְ הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַחַיִּים נוֹבְעִים,
לְהַחְיֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמְשֹׁם וְשִׁקּוֹן הַעֲדָרִים,
לְהַתְחַזֵּק בַּעֲבוּדַת הַבּוֹרָא כְּכֹל דְרָגָה שֶׁיְהִיוּ נִמְצָאִים

*

אֲשֶׁר נִאֶמְרוּ בְּרַפִּים בְּמַחֲלָף סְעוּדוֹת שַׁבַּת שֶׁל

פְּרִשַׁת מִנְיָן – זֹאת הַנִּבְחָה

בְּשַׁנַּת תש"ע

*

עַל יְדֵי מִרְן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

יָצָא לְאוֹר לְקִרְאַת שַׁבַּת פְּרִשַׁת מִנְיָן – זֹאת הַנִּבְחָה תשע"ג

עַל יְדֵי תַלְמוּדֵי מִתִּיבְתָא הַיְכַל הַקֹּדֶשׁ

חֲסִידֵי בְּרַמְסְלָב

עוֹר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבִּי"א

ליל שבת קדש פרשת מקץ זאת חנכה

ה'תש"ע

בליל שבת קדש, בסעודה ראשונה, דבר מוֹתְרָא"ש נ"י, דבורים נוראים ונפלאים מאד, על פי דברי רבנו ז"ל, בלקומי מוֹתְרָא"ן חלק א' סימן לג, המדבר ממדת השלום, עין שם.

פתח ואמר מוֹתְרָא"ש נ"י, רבנו ז"ל אומר (מוֹתְרָא"ש גרו יאיר קור בקצור על פסח נקודות שבתורה זו של רבנו ז"ל): **הכלל הוא, שצריך לבקש שלום, שיהיה שלום בין ישראל, ושיהיה שלום לכל אדם במדותיו, הינו שלא יהיה מחלק במדותיו ובמאורעותיו, שלא יהא לו חלוק בין בטיבו בין בעקו תמיד ומצא בו השם יתברך, הינו (תהלים ג'): "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר": ועל ידי מה ומצא השם יתברך בין בטיבו בין בעקו, על ידי התורה הנקראת שלום, כמה דאת אמר (משלי ג'): "וכל נתיבותיה שלום", ועל ידי צדיקים שנקראו גם בן ברית שלום, ומחמת זה יכול לאהב את השלום בכל מקום הן בטיבו בין בעקו, ויכול להיות שלום בין ישראל, ולאהב זה את זה, והנה יש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב (קהלת ו'): "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה", הינו**

**שָׁרִיף לְאָדָם לְהַסְתַּכֵּל שָׁם הַיָּטֵב הַיָּטֵב, בְּוַדַּאי יִמְצָא שָׁם יָמִי
טוֹב, חִנּוּ תוֹרָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם כָּל זֹאת בְּדַבְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל.**

והסביר מוה"ר א"ש נ"י, כי הנה עבודת אדם להגיע אל מדת השלום, שהיא אמתת מציאותו ותבונה הנקראת שלום, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) שמו של הקדוש ברוך הוא שלום, והיא עקר הכלי מהחזק ברכה לישראל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוף עקצין) לא מצא הקדוש ברוך הוא בלי מהחזק ברכה לישראל אלא השלום, כי על ידי שלום זוכים לדבקות השם ותבונה, ולכל הברכות, והנה מדת השלום היא בשני אפנים, בין אדם לחברו, ובין אדם לעצמו, כי כמו ששריף להיות שלום בין אדם לחברו, וכל אחד יאהב את חברו, עד שיהיו כל ישראל באחדות אחת, כמו בן צריך להיות שלום לכל אדם בעצמו, שלא יהיה מחלק במדותיו, פעם שמח ופעם עצוב, פעם טוב ופעם רע, רק תמיד ימצא את הקדוש ברוך הוא בכל מארעותיו, והן בטוב והן בהפך ימצא האלקות שיש שם, ויבין הרמזים שהקדוש ברוך הוא מרמז לו, ויהפך הכל לטוב גמור, שאילו הם דברי דוד המלך, עליו השלום, (תהלים נ"ו) בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר, הן במדת הרחמים המרפזות בשם הו"ה ברוך הוא, והן במדת הדין המרפזות בשם אלהים, בכלם אהלל לשמו

יתברך, כי יש טוב בכלם, והשגה זאת היא מעין עולם הבא (לקויטו מוהר"ז חלק א' סימן ד), כי לעתיד לבוא יברכו על הכל "הטוב והמטיב", כי ימצאו הטוב שיש בכל דבר, וגם היום, כפי שאדם זוכה למצוא הטוב בכל דבר, הוא חי מעין עולם הבא ממש.

ואומר רבנו ז"ל, איך יזכה אדם למדת השלום, ולמצא הטוב שיש בכל דבר, זהו על ידי התורה הנקראת שלום, וכמו שכתוב (משלי ג) וכל נתיבותיה שלום, ועל ידי הצדיק שנקרא ברית שלום, כי התורה הקדושה מאירה את עיני האדם לדעת שיש בכל דבר אלקות, כי כל פרט של תבריאה מקשר אל התורה הקדושה, ובכל הדומם, צומח, חי ומדבר, יש תורה והלכה המלמדות אותנו איך להתנהג בהם, כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה כלל, ואפלו במקומות הרחוקים מאד מן הקדושה, כגון בתי עבודה זרה, יש ניצוץ של אלקות המזיח אותם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית פ"ק א') אם יאמר לך אדם היכן אלקיך, תאמר לו בפרך גדול שפרומי, ששאמר (ישעיה כ"א) אלי קורא משעיר, הרי שיש אלקות בכל מקום, אבל רק על ידי התורה הנקראת שלום, מוצאים אותה, ובכל שאדם מקרב אל התורה, ומתמיד בה, כמו בן מתגלה לו האלקות שיש בכל דבר, ויש לו שלום עם כלם, כי יש לו שלום

עם חבריו על ידי שמוצא את האלקות שיש בהם, שהן הנקודות הטובות שיש בכל אחד ואחד, ודן אותם לכף זכות, ויש לו שלום בביתו עם אשתו, כי מוצא את האלקות שיש בה, ודן אותה גם כן לכף זכות, ויש לו שלום עם כל חבריו תמיד, וחי במעין עולם הבא ממש.

וכן על ידי הצדיק הנקרא 'ברית שלום' זוכה למדת השלום, כי בלי הצדיק ובלי אמונת חכמים, אין אדם יודע איך להוציא משפטי הנהגות ישרות מתוך התורה, ואיך למצא השלום והאלקות שיש בכל דבר, כי על למוד התורה אמרו חכמינו הקדושים (יומא עב ע"ב) זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות, ורק על ידי הצדיק שנקרא 'ברית שלום', על שם שהיא מהות של מדת השלום, על ידו זוכים לקבל מדת השלום, ולהוציא מכל למודי התורה משפטי הנהגות ישרות, למצוא את האלקות שיש בכל דבר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א), ולכן דיקא על ידי הצדיק הנקרא 'ברית שלום', זוכים לקבל נתיבות התורה הנקראים 'שלום', וכמו שכתוב (משלי ג') וכל נתיבותיה שלום. וזוכים למדת השלום בכל בחינותיה.

ונה המושך דברי רבנו ז"ל בתורה זו, שיש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב (קהלת ז'): "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה". וקשה, מה הפרוש של "וביום רעה ראה", וכי מה צריכים לראות ביום רעה? ומפרש רבנו ז"ל, שאם יסתכל אדם היטב היטב ביום רעה, בודאי ימצא שם ימי טוב, הינו תורה וגלוי אלקות, כי אין שום יום שלא יהיה בו טוב (לקיפוי מותרין חלק א' סימן פ"ד), וכמוכא בזהר הקדוש (נשא קכ"ג). לא תשפח יום דלית ביה טוב (לא תמצא יום שאין בו טוב), כי האור הגנוז מאיר בכל יום ויום כמו שהאיר בששת ימי בראשית, אבל יש נחשים ועקרבים שמוסבבים את האור כדי להסתיר אותו לפני מי שאינו ראוי, וכמו שפרש רשי על הפסוק (בראשית א') ויבדל אלקים בין האור ובין החושך, שראה הקדוש ברוך הוא שאין האור כדאי שישתמש בו רשעים, וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא, הינו אל הצדיקים שעתידים לבוא בכל דור ודור, שזו כליית השינויים שעוברים על כל אדם בכל יום ויום, שהנה הוא קם במצב רוח טוב, ונדמה לו שהוא יום טוב, והנה פתאום נופלת עליו עצבות ומרה שחורה, ונדמה לו שהוא יום רעה, אבל כשאדם מוסר נפשו למצא האור והאלקות שיש בכל יום, אזי מתגלה לו אור הגנוז שיש בתוכו, והופך את היום הרע ליום טוב, ולכן אשרי הזוכה להיות מקרב אל צדיק אמתו המגלה התורה והאור שיש

בכל יום ויום, כי אז יזכה למדת השלום, ולראות אור הננוז המאיר בכל יום, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בתחלת הפרשה (בראשית מ"א) החלומות של פרעה שחלם משבע פרות בריות וטובות, ואחר כך משבע פרות רקות ורעות, וכן משבע שבלים בריות וטובות, ואחר כך משבע שבלים צנומות ודקות, והרעות אכלו את הטובות, וכמו שכתוב ותאכלנה הפרות הרקות והרעות את שבע הפרות הראשונות הבריות ותבאנה אל קרפנה ולא נודע פי באו אל קרפנה וגו', ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הטובות וגו', ולא היה שום פתרון של החרטים נכנס באוני פרעה עד שבא יוסף הצדיק ופתר לו פתרון נכון.

ולכאורה צריך להבין, מדוע לא נכנסו הפתרונות הראשונים באוני פרעה, ולמה הפתרון של יוסף הצדיק מיד התקבל אצלו? והנה על פי דברי רבנו ז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי זה היה פשוט שהפרות הבריות והטובות, וכן השבלים הבריות והטובות, מרפזות על דברים טובים ועל ימים טובים של שלום ושבע, וכמו

שפרש רש"י (פסוק ב') **יפות מראה**, סימן הוא לימי השבע שהבירות נראות יפות זו לזו שאין עין צרה בתבורתה, עין שם. אבל הדבר שהיה קשה ובלתי מובן איך פרות רעות ושבילים דקות תבלענה את הדברים הטובים ולא ישאר מהם שום זכר, כי זה נגד השכל לגמרי, שפרה דקה ורעה תבלע פרה טובה ובריאה, ולא ישאר שום זכר ממנה, אבל יוסף הבין תבוא ומיד את פתרון החלום, כי בנדאי אצל הרשעים שאין זוכים לראות את האלקות שיש בכל דבר, ואין רואים את אור הננוח המאיר בכל יום, בשיש להם יום טוב – טוב להם, אבל בשיש יום רעה, הכל מתהפך לרע גמור, ואין להם בפה להתנחם, כי שכחו כל זכר מימי הטוב, ונדמה להם שאף פעם לא היה טוב, שזהו הפתרון (פסוק כ"א) **ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיתו רע כאשר בתחלה**, אבל מיד שבא אל יוסף שהוא הצדיק הנקרא 'ברית שלום', והוא המגלה את התורה שיש בכל דבר, הוא הכריז ואמר (פסוק ל"ו) **והיה האוכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהינה בארץ מצרים ולא תכרת הארץ ברעב**, שיוסף הצדיק נותן עצה ודרך לא לשכח הטוב והשבע שהיה לפניו, והוא על ידי שאוסף ומקבץ הרבה נקודות טובות בימי הטוב, וקובע בדיעתו היטב שאפילו אם יבואו אחרי כן ימי הרעה, לא ישכח אף פעם שהיה טוב, כי על ידי הנקודות

הטובות של מצוות ומעשים טובים שעשה בימי הטוב, תשארה אצלו רשימות קדושות שיתנוצצו בדעתו גם בימי הרעה ואף פעם לא ישכח אותן (לקוטי הלכות ברפת הפרות הלכה ד' אות י"ב), ולכן פתרון זה נכנס בדעת פרעה היטב, כי הרי נתן לו עצה טובה לימי הרעה, שלא תכרת הארץ ברעב, ולא ישכחו את הטוב שהיה לפניו.

וכן הוא אצל כל אדם, שעל ידי התקרבותו אל הצדיק הנקרא 'ברית שלום', מקבל ממונו עצה לימי הרעה, שיוזכה לקום "וביום רעה ראה", שישתכלל שם היטב וימצא את האור הגנוז המאיר שם, ועל ידי זה יזכה לחיים טובים באמת.

וזהו עצם מעלת ימי הנבחה הקדושים, שזכו נשמות ישראל להתגלות האור מתוך החשך, ופמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה ב' סימן ד') על הפסוק (בראשית א') וחשך על פני תהום, זה יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם, כי היונים רצו להגביר ימי הרעה והחשך על ימי הטוב והאור, עד שישכחו כל זכר של אור לגמרי, שזהו "להשכיחם" תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, שלא יזכרו כלל שהיה פעם אור התורה ואור השכינה, אבל הצדיקים שפדור שהיו דבוקים בברית שלום, הכניעו קלפה זאת וקורו והאירו אור התורה

אצל נשמות ישראל, וכן האירו אור השכינה עד שזכו להתגלות הנם באור המנוחה, שהיא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל (שבת כ"ב:), כי גלו שאין שום מציאות של ימי רעה כלל, ואם מסתכלים היטב מוצאים גם שם ימי טוב, שהם ה"ימים טובים" של הנבה, המאירים לנשמות ישראל בכל הדורות אפילו בתקופ גלותם, כי ימי הנבה הם "האכל לפקדון" להזכיר נשמות ישראל מימי הטוב (לקוטי תלכות הנבה הלכה ג' אות ו').

ולכן מובא בספרים הקדושים (עין בני יששכר מאמרי הנבה) שבשעת הדלקת הנרות מתגלה האור הגנוז של ישות ימי בראשית, כי אז זוכים לראות את ימי הטוב שהוא אור הגנוז המסתתר בכל יום ויום.

השם יתברך יזכנו להמשיך על עצמנו קדשת ימים אלו, ונזכה לעלות ולהכלל באורו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם, אמן ואמן.

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פְּרֻשֶׁת מִקֵּץ זֹאת תִּנְכַּח

ה'תש"ע

בסְעוּדָה שְׁלִישִׁית, סְעוּדַת רַעוּא דְרַעוּוּי, דְּבַר מוֹהֲרָא"ש נ"י דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד עַל פִּי דְּבַרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָן חֵלֶק ב' סִימָן ס"ב הַמְדַבֵּר מִנְסִיעוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עֵין שָׁם.

פֶּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר, "אֵלֹה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (בַּמְדַבֵּר ל"ג) שְׁמִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּהִינּוּ הַנְּסִיעוֹת שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹסְעִין מִמְקוֹם לְמִקוֹם, הֵם מִבְּפָרִין עַל אֵלֹה אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל, הִינּוּ עַל פְּנֵם עֲבוּדָה זָרָה, פִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁאֵין עוֹבְדִין עֲבוּדָה זָרָה, יֵשׁ פְּנֵם עֲבוּדָה זָרָה, פִּי קִלְקוּל הָאֱמוּנָה הֵיא גַם כֵּן בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, וְכֵמוֹ שְׁמוֹנָא (בְּשֵׁם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים י"א): "וְסִרְתֶּם וְעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", שְׁתַּכְּתַף כְּשֶׁסְרִים מֵהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ הוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל יְדֵי הַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְפַּרֵּךְ, וְכָל זְמַן שֵׁנִשׁ עֲבוּדָה זָרָה פְּעוּלָם, חֲרוֹן אַף בְּעוֹלָם' (סְפָרֵי פְּרֻשַׁת רֵאָה וְהוּבָא בְּפָרוּשׁ רִש"י שָׁם), נִמְצָא כְּשֶׁנִּתְכַּפַּר פְּנֵם עֲבוּדָה זָרָה, נִמְתַּק הַחֲרוֹן אַף, וְנִמְשָׁךְ רַחֲמֵנוּת, וְעָקַר רַחֲמֵנוּת הוּא בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית מ"ג):

"ואל שדי יתן לכם רחמים" – 'לכם' דיקא, הינו שהשם יתברך יתן לנו הרחמנות, שימסר את הרחמנות בידינו, כי אצלנו יתברך יכול להיות, שגם החולאת הקשה וכל היסורין הם הרחמנות שלו, כי בודאי כל מה שהשם יתברך עושה להאדם, אפילו יסורין קשים, הכל הוא רק רחמנות, אבל אנו מבקשים, שיתן וימסר בידינו את הרחמנות, כי אין אנו מבינים הרחמנות שלו וגם אין אנו יכולין לקבל אותו הרחמנות שלו, רק שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות, שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו, ואצלינו הרחמנות בפשיטות, להתרפא מן החלי וכיוצא בזה, ישראל ראשי תבות: אל שדי יתן לכם רחמים, כי הרחמנות נעשה על ידי מסעי בני ישראל, עד כאן לשון רבנו ז"ל.

והסביר מוה"רא"ש נ"י, כי הגה מבאר במקום אחר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן מו) בשם המדרש, בשביל שתטאו ישראל באלה אלהיך ישראל, בשביל זה יסעו בני ישראל, כי כל הנסיעות של אדם הן בשביל לקול האמונה, עין שם. כי בודאי אם היתה לאדם אמונה שלמה וברורה שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אזי בודאי היה הקדוש ברוך הוא ממציא לו את פרנסתו במקומו, ולא היה צריך לשום נסיעות וטלטולים, אבל מחמת שאדם

נפל מאמונתו, שזה נחשב לפגם של עבודה זרה, וכמו שפרש הפעל שם טוב הקדוש זי"ע את הפסוק (דברים י"א) וסרתם ועבדתם, שמיד שפרים מן האמונה אפלו במקצת, זה נחשב כאלו ועבדתם אלהים אחרים, מחמת זה אדם צריך ללכת נע ונד בטלטול ובנסיעות למצוא פרנסתו, שזהו סוד "אלה מסעי בני ישראל", כנגד הטא "אלה אלהיך ישראל", עין שם בדברי רבנו ז"ל. וכאן בתורה זו אומר רבנו ז"ל, שהנסיעות של בני ישראל, שנוסעים ממקום למקום הן "מכפרות" על אלה אלהיך ישראל, הינו פגם עבודה זרה, כי אחר שפר מדרכי האמונה, והכרח ללכת בגלות ובנסיעות בדרכים, וכל זה מעורר אותו בתשובה, ובא להכיר את הקדוש ברוך הוא על ידי הדרכים דיקא, וכמוכא בספר המדות (אות דרך חלק ב' סימן ד') על ידי נסיעת דרכים האדם נעשה מבין, וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נו ע"א) גלות מכפרת, כי הכנעת לבו בגלותו גורמת לו לחזר אל האמונה, ובזה נתכפר לו על שפגם בימים הקודמים. נמצא שנסיעות הדרכים הן עוזרות לאדם לחזר אל האמונה הקדושה, ולהמתיק מפניו החרון אף ולהמשיך עליו רחמנות, כי כל זמן שיש עבודה זרה בעולם חרון אף בעולם (ספרי פרשת ראה), אבל מיד שחוזר אל האמונה, נמתק החרון אף, ונמשכת עליו רחמנות.

ואומר רבנו ז"ל, שעקר הרחמנות, שימסר הקדוש ברוך הוא
 הרחמנות בידינו, וכמו שכתוב (בראשית מג) **ואל שדי יתן לכם**
רחמים, "לכם" דיקא, כי אצל הקדוש ברוך הוא יכול להיות שגם כל
 היסורין הם הרחמנות שלו, כי בודאי כל מה שהשם יתברך עושה
 עם האדם, אפילו יסורין קשים הם ושלום, הכל היא רק רחמנות,
 לכפר עוונותיו או לזכותו לעולם הבא, אבל אנו מבקשים שיתן
 וימסר בידינו את הרחמנות, כי אין אנו מבינים רחמנות בזאת, וגם
 אין אנו יכולים לקבל את הרחמנות הזאת, רק השם יתברך יתן
 בידינו את הרחמנות, שאנחנו בעצמנו נרחם על עצמנו, ואצלנו
 הרחמנות היא בפשיטות להתרפא מן החולי ולצאת מכל הצרות,
 וזהו "ישראל" ראשי תבות **אל שדי יתן לכם רחמים**, כי זוהי
 מעלת נשמת ישראל, שיכולה לעלות ולהדבק באמונה הקדושה,
 ולהמתיק תחרון אף ולהמשיך רחמנות, עד שהקדוש ברוך הוא
 ימסר את הרחמנות בידה. אשרי מי שזוכה לזכוק האמונה, עד
 שלא נשאר לו שום שמץ של עבודה זרה, כי אז יזכה לקבל את
 הרחמנות בידו, ויהיה נצול מכל מיני צער ויסורים, אשרי לו ואשרי
 חלקו.

וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פסוק זה (בראשית מג) ואל שדי יתן לכם רחמים, אמר יעקב אבינו לשבטים בשעה שיירדו למצרים ליוסף הצדיק לשבר ממנו אבל, שאז התפלל יעקב אבינו, שתקדוש ברוך הוא "יתן לכם רחמים" הינו שימסר את הרהמנות בידכם. ויש לחבין למה דיקא אז גלה להם סוד זה, והנה לפי דברי רבנו ז"ל הנ"ל מוכן הענין מאד, כי השבטים הלכו אז בגלות ובטלטול דרכים למצוא פרנסת ביתם, וזה היה מחמת פגם אמונה, כי אלו היתה להם אמונה שלמה, בודאי היתה הפרנסה באה אצלם, ולא היו צריכים להטלטל כלל, ומאיפה בא להם פגם האמונה? אלא על ידי שמכרו יוסף שהוא הצדיק הגדול במעלה מאד, שהיה תמיד מגלה את האמונה שקבל מייעקב אבינו, והיה מקרב את כל הנפשות הירודות והפחותות אל תוף מחנה דקדושה, שזהו מה שנאמר אצלו (בראשית לו) והוא נער את בני בלהה ובני זלפה נשי אביו, שהיה מקרב את בני השפחות שהן הנפשות הפחותות והירודות, ועל כן נקרא שמו יוסף, על שם (בראשית ל) יוסף ה' לי בן אהר, שאני צריך להוסיף לקרב עוד נשמה מישראל לתוף מחנה דקדושה (לקיטוי הלכות השפמות כפיך הלכה ג' אות טז), אבל אחיו לא הבינו את עצם מעלתו, ונתקנאו בו ושנאוהו עד שהתירו את דמו. נמצא שהיה אצלם פגם האמונה,

וזה אשר גרם להם להטל וללכת בגלות למצוא אכל ופרנסה, ולכן אמר להם יעקב אז – ואל שדי יתן לכם רחמים, שרמו להם שיזכו להשתלם במדת הרחמנות, ותהיה "לכם" מדת הרחמים כל אחד על זולתו, ויקרבו זה את זה, ויבנה תתקנו את פגם האמונה שפגמתם, ומפילא תהיה הרחמנות מסורה בידכם, ותזכו לכל מיני ישועות כמו שאתם צריכים ומבינים אותן, ולא יחסר לכם שום דבר בלל.

ובזה יש לרמוז בהמשך דברי הפסוק, ואל שדי יתן לכם רחמים "לפני האיש", "האיש" מרמוז על המלאך גבריאל, וכמו שכתוב (בראשית ל"ז) וישאלהו "האיש" לאמר, ופרש רש"י, זה גבריאל, שנאמר (דניאל ט') והאיש גבריאל, כי גבריאל מונה על הגבורות והדינים, וצריכים להתתיקם ולהפכם לרחמנות, ואמר להם יעקב, על ידי שיהיו לכם רחמים אחד על השני, ותקרבו את כלם, תזכו להתתיק את הגבורות ולהפכן לרחמנות עד שימסר תקדוש ברוך הוא את הרחמנות בידכם, שזהו ושלח לכם את אחיכם אחר, הינו שתזכו להוציא נפשות מבית האסורים, ולקרבן אל הקדשה, וכמו שפרש רש"י, ושלח לכם, ויפטרנו מאסוריו, לשון 'להפשי ישלחנו', ע"ן שם. כי הנפשות הרחוקות מן הקדשה הן בתוך הגופים שלחן

כמו בבית האסורים, כמובא בתקונים (תקון ו'). ועל ידי שעוסקים לקרב אחרים, כמו שעשה יוסף הצדיק, וכמו שכתוב (בראשית ל') יוסף ה' לי בן "אחר", על ידי זה פוטרם אותן מבית האסורים, ומשחררים אותן מתפיסת היצר הרע, ומכניסים אותן למחנה דקדושה.

וזהו ואת בנימין, הינו שתוכנו להתגלות קדשת בית המקדש שנבנה בחלקו של בנימין, ואני באשר שכלתי שכלתי, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צב סימן ג) ואני באשר שכלתי בחרבן ראשון, שכלתי בחרבן שני, באשר שכלתי בחרבן ראשון ובשני, לא אשבל עוד, עין שם, כי סוף כל סוף נזכה להמשיך רחמנות אמתית המרמזת בשמו של יעקב אבינו שנקרא גם "ישׂראל", שהוא ראשי תבות אל שדי יתן לכם רחמים. והי רצון שנוזק לבנין בית המקדש השלישי שיהיה עומד קים לעולם. והשם יתברך יזכנו לראות בכיאת משיח צדקנו ובבנין בית מקדשנו, במהרה בימינו אמן ואמן.

